

Bardzo Młoda Kultura

Poradnik
bardzomłodo-
-kulturalny

3

Patronat Marszałka
Województwa Lubelskiego
Jarosława Stawiarskiego

SPOTKANIA
KULTUR

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubelskie

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021.

Tomasz Kulczyński

ORGANIZACJA

IMPREZ KULTURALNYCH

w tym imprez masowych

1. PODSTAWY

Organizując imprezy będziemy powoływać się na kilka aktów prawnych, w szczególności:

- Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. (Dz.U. 2020 poz. 194)
- Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. 2019 poz. 2171)
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2020 poz. 110)
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 września 2010 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk (Dz.U. 2016 poz. 1814).

Są to podstawowe akty prawne, na których opiera się organizacja imprez w Polsce, ale nie jedyne. Każdy organizator spotka się z wymogami przeciwpożarowymi, Prawem budowlanym, Ustawą o ochronie osób i mienia i ogromną ilością różnych wymogów, klasyfikacji, norm, których nie można pominąć lub udawać, że ich nie ma. Na szczęście są specjaliści, którzy zajmują się zawodowo takimi sprawami i chętnie za pewną opłatą zajmą się danym tematem.

Przy wszystkich imprezach kulturalnych i artystyczno-rozrywkowych będziemy mieli do czynienia z takimi pojęciami jak:

1. Impreza
2. Impreza masowa
3. Organizator

4. Publiczność
5. Miejsce imprezy
6. Program
7. Zabezpieczenie imprezy

Przepisy prawa nie definiują pojęcia **impreza**. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego PWN **impreza** to widowisko, koncert, zabawa, loteria fantowa, zawody sportowe, itp. organizowane w celach rozrywkowych, propagandowych lub dochodowych.

Pojęcie **impreza masowa** pochodzi z Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. Imprezy masowe wyróżnia się wśród innych imprez z uwagi na zagrożenia bezpieczeństwa, jakie wiążą się z obecnością dużej ilości uczestników na terenie, na którym impreza się odbywa. Mając na uwadze potencjalne zagrożenia i konieczność zapobiegania im, przewidziano wiele wymogów, jakie muszą spełnić organizatorzy, aby mogła się odbyć taka impreza.

Organizatorem mogą być osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Za bezpieczeństwo imprezy w miejscu i w czasie jej trwania odpowiada jej organizator. Organizator musi zapewnić spełnienie wymogów wynikających z przepisów prawa. Szczegółowe wymogi w zależności od rodzaju imprezy zostały opisane w dalszej części.

Publiczność to ludzie obserwujący jakieś przedstawienie, film, mecz itp.; odbiorcy imprezy; osoby, które znalazły się w miejscu i czasie trwania imprezy. Często będziemy nazywać ich uczestnikami wydarzenia. Osoby pracujące przy organizacji wydarzenia, choć uczestniczą w imprezie, nie są wliczani do uczestników.

Miejscem imprezy może być teren, obiekt lub jego część wydzielona do organizacji wydarzenia. Ważne jest, aby organizator posiadał podstawę prawną do dysponowania miejscem imprezy.

Program imprezy to plan następujących po sobie zdarzeń od rozpoczęcia wydarzenia do jego zakończenia, często z zaznaczonymi godzinami głównych zdarzeń.

Zabezpieczenie imprezy to ogół skoordynowanych przedsięwzięć podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z imprezą.

2. IMPREZA KULTURALNA CZY IMPREZA MASOWA ARTYSTYCZNO-ROZRYWKOWA?

W przepisach prawa znajdziemy sformułowania „impreza artystyczna”, „impreza rozrywkowa” (Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej) lub „masowa impreza artystyczno-rozrywkowa” (Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych). Imprezy, które nie spełniają wymogów imprezy masowej, często nazywane są „zwykłymi”. Kryterium określającym „masowość” jest liczba uczestników jaka może znaleźć się na terenie imprezy, różna w zależności od miejsca.

Impreza masowa artystyczno-rozrywkowa to impreza o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub

urządzeniach umożliwiającym uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m, która odbywa się:

- a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
- b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500.

Impreza masowa w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji nazywamy **imprezą masową podwyższonego ryzyka**. W przypadku organizacji imprezy masowej zakwalifikowanej jako impreza masowa podwyższonego ryzyka liczby udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynoszą nie mniej niż:

- a) 300 – dla stadionu, innego obiektu niebędącego budynkiem lub terenu umożliwiającemu przeprowadzenie imprezy masowej;
- b) 200 – dla hali sportowej lub innego budynku umożliwiającemu przeprowadzenie imprezy masowej.

Kto decyduje, czy impreza masowa jest imprezą podwyższonego ryzyka?

Ocena stopnia ryzyka imprezy masowej należy do organizatora. Ponadto właściwy miejscowo komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji wydaje opinię na podstawie analizy ryzyka, określającej przewidywane zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego mogące wystąpić w związku z imprezą masową. Natomiast stwierdzenie, że impreza masowa jest imprezą masową podwyższonego ryzyka, należy do organu wydającego zezwolenie.

Jakie imprezy nie są imprezami masowymi? Kiedy nie stosuje się przepisów o organizacji imprez masowych?

Przepisy ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych nie mają zastosowania do imprez masowych nieodpłatnych organizowanych na terenach zamkniętych będących w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: ministra obrony narodowej, ministra sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej i sportu, jeżeli jednostki te są organizatorami imprezy masowej.

Przepisów ustawy **nie stosuje się** również do imprez o charakterze religijnym.

Imprezą masową **nie są** imprezy:

- a) organizowane w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach,
- b) organizowane w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,

- c) organizowane w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
- d) sportowe organizowane dla sportowców niepełnosprawnych,
- e) sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym i nieodpłatnym, organizowane na terenie otwartym,
- f) zamknięte organizowane przez pracodawców dla ich pracowników – jeżeli rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się ona odbyć.

Jak ustalić liczbę uczestników imprezy?

Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych mówi o udostępnionych miejscach dla publiczności a nie ilości osób.

W obiektach budowlanych – ilość miejsc nie większa niż obliczona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej – np. ilość miejsc siedzących.

W przestrzeni bez miejsc siedzących i na terenie otwartym (np. boisko, plac) przyjmujemy 2 osoby na 1 m².

3. JAK ZGŁOSIĆ IMPREZĘ?

IMPREZY „ZWYKŁE”

Imprezy artystyczne lub rozrywkowe organizowane w ramach działalności kulturalnej (Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej) odbywające się poza stałą siedzibą organizatora albo w sposób

objazdowy, wymagają zawiadomienia organu gminy właściwej ze względu na miejsce imprezy. Zawiadomienie składa się nie później niż 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia.

Zawiadomienie powinno zawierać następujące dane:

1. imię, nazwisko lub nazwę podmiotu organizującego imprezę artystyczną lub rozrywkową, siedzibę i adres do korespondencji;
2. rodzaj i charakter imprezy;
3. miejsce, datę, godzinę rozpoczęcia, planowany czas trwania, przewidywaną liczbę uczestników;
4. określenie planowanych środków służących zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników;
5. określenie planowanych działań w zakresie dostosowania imprezy dla osób ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem, w razie potrzeby, racjonalnych usprawnień, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Pomieszczenia, obiekty lub miejsca, w których odbywają się imprezy artystyczne i rozrywkowe, a także urządzenia techniczne używane przy ich organizowaniu lub w trakcie ich odbywania, powinny odpowiadać wymaganiom przewidzianym prawem. Organ samorządu terytorialnego może zażądać załączenia do zawiadomienia zaświadczenia właściwego organu o spełnieniu tych wymagań. Wspomniane wcześniej 30 dni liczy się od dostarczenia dodatkowego zaświadczenia.

Imprezy artystyczne i rozrywkowe organizowane cyklicznie nie rzadziej niż 2 razy w roku przez te same podmioty w tych samych pomieszczeniach, obiektach i miejscach do tego

dostosowanych wymagają jednorazowego zawiadomienia organu gminy właściwej ze względu na miejsce imprezy.

Decyzja o zakazie i odwołanie

Organ gminy wydaje decyzję **o zakazie** odbycia (nie wydaje zgody) imprezy artystycznej lub rozrywkowej, jeżeli zagraża ona życiu lub zdrowiu ludzi, moralności publicznej albo mieniu w znacznych rozmiarach lub nie zostały spełnione wymagania przewidziane prawem dotyczące pomieszczeń, obiektów lub miejsc organizacji imprez i/lub urządzeń technicznych używanych przy ich organizowaniu lub w trakcie ich odbywania.

Decyzja o zakazie odbycia imprezy powinna być doręczona organizatorowi w terminie 14 dni od dnia złożenia zawiadomienia, nie później jednak niż 10 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy. Odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 3 dni od dnia jej doręczenia. Odwołanie podlega rozpoznaniu w terminie 7 dni od dnia wniesienia odwołania. Niewydanie decyzji w tym terminie oznacza zgodę na odbycie imprezy. Decyzję wydaną w wyniku wniesienia odwołania doręcza się w terminie 3 dni.

Prezes Rady Ministrów może z powodu żałoby narodowej zarządzić, na czas jej trwania, zawieszenie organizowania imprez artystycznych i rozrywkowych. Wojewoda może z powodu klęski żywiołowej lub w celu zapobieżenia epidemii albo ze względu na żałobę, na czas niezbędny, zarządzić zawieszenie organizowania imprez określonych na terenie województwa lub jego części.

IMPREZY MASOWE

Organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej.

W celu przeprowadzenia imprezy masowej organizator, nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia:

1. występuje do organu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej;
2. zwraca się do właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, dysponenta zespołów ratownictwa medycznego i państwowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach;
3. powiadamia właściwego miejscowo:
 - a) komendanta oddziału Straży Granicznej, w przypadku przeprowadzania imprezy masowej w strefie nadgranicznej,
 - b) komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w przypadku przeprowadzania imprezy masowej na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Do wniosku organizator załącza:

- 1) graficzny plan obiektu (terenu), na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, wraz z jego opisem, zawierający:
 - a. oznaczenie dróg dojścia i rozchodzenia się osób uczestniczących w imprezie masowej, dróg ewakuacyjnych i dróg dojazdowych dla pojazdów służb ratowniczych i Policji,
 - b. oznaczenie punktów pomocy medycznej, punktów czerpalnych wody do celów przeciwpożarowych oraz punktów informacyjnych,
 - c. oznaczenie lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu lub terenu,
 - d. informacje o rozmieszczeniu służb porządkowych oraz służb informacyjnych, rozmieszczeniu osób uczestniczących w imprezie masowej i ewentualnym rozdzieleniu ich według sektorów oraz o rozmieszczeniu punktów gastronomicznych i sanitariatów,
- 2) instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej;
- 3) terminarz imprez masowych – w przypadku imprez masowych organizowanych cyklicznie;
- 4) informację o:
 - a. liczbie miejsc dla osób na imprezie masowej,
 - b. przewidywanych zagrożeniach bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - c. liczbie, organizacji, oznakowaniu, wyposażeniu i sposobie rozmieszczenia służby porządkowej oraz służby informacyjnej;
- 5) informację o osobie wyznaczonej na kierownika do spraw bezpieczeństwa, w tym jej dane obejmujące: imię, nazwisko, numer PESEL – o ile został nadany, numer i datę wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kierowników do spraw bezpieczeństwa imprez masowych, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka dodatkowo numer wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej;
- 6) informację o sposobie zapewnienia identyfikacji osób biorących udział w imprezie masowej – w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka;
- 7) informację o zainstalowanych urządzeniach rejestrujących obraz i dźwięk, o których mowa w art. 11;
- 8) informację o powiadomieniu podmiotów, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 – w przypadku przeprowadzania imprezy masowej w strefie nadgranicznej lub na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej;
- 9) harmonogram udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej oraz harmonogram opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu, jeżeli regulamin imprezy masowej przewiduje zmienną liczbę osób w czasie jej trwania.
- 10) program i regulamin imprezy masowej, wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
- 11) regulamin obiektu (terenu) wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
- 12) pisemną instrukcję określającą zadania służby porządkowej oraz służby informacyjnej;
- 13) warunki łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej.
- 14) informację o odpłatności wstępu na imprezę (jeśli wstęp jest płatny, organizator musi posiadać obowiązkowe ubezpieczenie OC organizatora)
- 15) dowód opłaty za wydanie zezwolenia,
- 16) pełnomocnictwo, opłatę za pełnomocnictwo,
- 17) Właściwi miejscowo: komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, dysponent zespołów ratownictwa medycznego i państwowy inspektor sanitarny wydają opinie w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie. Należy je dołączyć do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej nie później niż na 14 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia. Opinie zachowują ważność przez 6 miesięcy od dnia ich wydania.

Decyzja (zezwolenie bądź decyzja negatywna) wydawana jest na 7 dni przed rozpoczęciem imprezy. Istnieje możliwość odwołania. Organ wydający decyzję kontroluje zgodność przebiegu imprezy masowej podwyższonego ryzyka z warunkami określonymi w zezwoleniu, a przy imprezie masowej niebędącej imprezą o podwyższonym ryzyku może kontrolować. W przypadku naruszenia warunków bezpieczeństwa może wydać decyzję przerwania imprezy. Podobną decyzję może wydać wojewoda. Taką dokumentację tworzą często **kierownicy ds. bezpieczeństwa**, można stworzyć ją we własnym zakresie poza Instrukcją postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego

miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej. Tą część dokumentacji musi podpisać **inspektor pożarnictwa**.

4. CO ORGANIZATOR IMPREZY MASOWEJ MUSI ZAPEWNIĆ?

Organizator zapewnia:

- spełnienie wymogów określonych w szczególności w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej (organizator odpowiada za odpowiedni stan techniczny obiektów budowlanych wraz ze służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi);
- udział służb porządkowych, służb informacyjnych oraz kierującego tymi służbami kierownika ds. bezpieczeństwa;
- zabezpieczenie pod względem medycznym;
- zaplecze higieniczno-sanitarne; wyznaczenie dróg ewakuacyjnych oraz dróg umożliwiających dojazd pojazdom służb ratowniczych i Policji;
- warunki do zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej;
- sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia imprezy masowej w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych;

- wydzielone pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy masowej

Kim jest kierownik ds. bezpieczeństwa?

Kierownik ds. bezpieczeństwa dowodzi i kieruje pracami służby informacyjnej i służby porządkowej podczas imprezy masowej. Bardzo często jest przedstawicielem agencji ochrony, kierownikiem ochrony, opracowuje plan zabezpieczenia imprezy masowej. Odpowiada za bezpieczeństwo na terenie imprezy masowej i **tylko on może zezwolić Policji na interwencję na terenie imprezy masowej w przypadku, gdy ochrona nie radzi sobie z zakłócaniem porządku podczas imprezy co wiąże się z przerwaniem imprezy**. W takiej sytuacji głos organizatora jest nieważny. Najlepszym rozwiązaniem jest wynajęcie kierownika ds. bezpieczeństwa spoza agencji ochrony zabezpieczającej imprezę.

Ochrona czy służba porządkowa/informacyjna?

Przy imprezach masowych mamy do czynienia ze służbą porządkową i informacyjną. Członkiem służb porządkowych może być tylko kwalifikowany pracownik ochrony fizycznej (posiadający wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej prowadzoną przez Wojewódzkiego Komendanta Policji). Służba informacyjna posiada tylko specjalne przeszkolenie potwierdzone certyfikatem.

W przypadku imprezy masowej niebędącej podwyższonego ryzyka należy zapewnić co najmniej 10 członków służb na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie i co najmniej 1 członek służb na każde następne 100 osób, przy czym co najmniej 20% ogólnej liczby służb stanowią służby porządkowe.

W przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka należy zapewnić co najmniej 15 członków służb na 200 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej i co najmniej dwóch członków służb na każde następne 100 osób, przy czym co najmniej połowę służb muszą stanowić służby porządkowe.

Jakie zabezpieczenie medyczne?

Mówi o tym Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących zabezpieczenia pod względem medycznym imprezy masowej (Dz.U. 2012 poz. 181)

Zabezpieczenie medyczne jest realizowane przez:

1. zespoły wyjazdowe:
 - a) zespół wyjazdowy bez lekarza, zwany dalej „zespołem bez lekarza”, odpowiadający wymaganiom dla zespołu ratownictwa medycznego podstawowego, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, z zastrzeżeniem ust. 9;
 - b) zespół wyjazdowy z lekarzem, zwany dalej „zespołem z lekarzem”, odpowiadający wymaganiom dla zespołu ratownictwa medycznego specjalistycznego, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
2. patrole ratownicze (co najmniej z dwóch osób uprawnionych co najmniej do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy);
3. punkty pomocy medycznej;

- a) lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu oraz co najmniej trzyletnie doświadczenie w udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz
- b) ratownik medyczny lub
- c) pielęgniarka systemu, o której mowa w art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym

Zabezpieczenie medyczne masowej imprezy artystyczno-rozrywkowej ustala się na podstawie przewidywanej liczby uczestników w następujący sposób:

1. w zakresie zespołów wyjazdowych:
 - a) do 5000 uczestników – jeden zespół bez lekarza,
 - b) od 5001 do 25 000 uczestników – jeden zespół z lekarzem i jeden zespół bez lekarza,
 - c) od 25 001 do 65 000 uczestników – jeden zespół z lekarzem i dwa zespoły bez lekarza,
 - d) od 65 001 uczestników – jeden zespół z lekarzem i dwa zespoły bez lekarza oraz na każde rozpoczęte kolejne 120 000 uczestników powyżej 65 000 uczestników – jeden zespół bez lekarza lub jeden zespół z lekarzem;
2. w zakresie patroli ratowniczych:
 - a) do 5000 uczestników – jeden patrol ratowniczy,
 - b) od 5001 do 65 000 uczestników – jeden patrol ratowniczy na każde rozpoczęte kolejne 10 000 uczestników powyżej 5000 uczestników,
 - c) od 65 001 uczestników – siedem patroli ratowniczych na pierwsze 65 000 uczestników oraz na każde rozpoczęte kolejne 15 000 uczestników – jeden patrol ratowniczy;

3. w zakresie punktów pomocy medycznej:
 - a) od 10 000 do 110 000 uczestników – jeden punkt pomocy medycznej na każde rozpoczęte kolejne 50 000 uczestników powyżej 10 000 uczestników,
 - b) od 110 001 uczestników – dwa punkty pomocy medycznej oraz na każde rozpoczęte kolejne 100 000 uczestników powyżej 110 000 uczestników – jeden punkt pomocy medycznej.

Ile należy zapewnić sanitariatów?

Należy uwzględnić ilość osób, czas trwania imprezy oraz sprzedaż napojów alkoholowych.

Przyjmowane normy dla kabin ustępowych (oczywiście zaleca się większą liczbę):

- a) do 1000 osób – 1 kabina na 250 osób,
- b) od 1000 do 10000 osób – jak w punkcie a i dodatkowo 1 kabina na 750 osób (np. na 5 tys. $5 \times 4 + 7 = 27$),
- c) powyżej 10000 osób – jak w punkcie b i dodatkowo 1 kabina na 1000 osób (np. dla 20 tys. $20 \times 4 + 27 + 20 = 127$ kabin).

Czy są potrzebne kosze na śmieci i sprzątanie?

Przy imprezach masowych musimy o tym pamiętać. Powiatowy Inspektor Sanitarny nie wyda nam pozytywnej opinii do wniosku na wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej, jeśli nie zapewnimy sprzątaniam, odpowiedniej liczby koszy i wywozy/utylizacji odpadków. Najlepiej w tym celu skontaktować się z firmą, która zapewnia sprzątaniam na danym terenie.

V. ORGANIZOWANIE IMPREZ NA DROGACH PUBLICZNYCH

Imprezy odbywające się na drogach publicznych, które powodują utrudnienia w ruchu lub wymagają korzystania z drogi w sposób szczególny organizuje się zgodnie z Prawem o ruchu drogowym. Zasady dotyczące imprez masowych stosuje się do nich tylko w zakresie organizacji i uprawnień służb porządkowych.

Impreza na drodze publicznej wymaga zezwolenia. Zezwolenie takie wydaje urząd zarządzający ruchem na drodze, właściwy ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy.

W przypadku, gdy np. trasa biegu została wytyczona na drogach zarządzanych przez różne urzędy (np. droga wojewódzka i droga powiatowa) nie ma konieczności zwracania się o wydanie zezwolenia do każdego z zarządców.

Urzędy zarządzające: Dyrektor Generalny Dróg Krajowych i Autostrad dla dróg krajowych marszałek województwa dla dróg wojewódzkich starosta dla dróg powiatowych i gminnych prezydent miasta w granicach miast na prawach powiatu (na drogach publicznych z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych).

Zezwolenie wydaje się na wniosek, który musi być złożony co najmniej na 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy. Wniosek powinien zawierać: imię, nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedzibę organizatora imprezy rodzaj i nazwę imprezy informację o miejscu i dacie rozpoczęcia, przebiegu oraz zakończenia imprezy informację o przewidywanej liczbie uczestników, wykaz osób reprezentujących organizatora w sprawach zabezpieczenia trasy lub miejsca imprezy na terenie poszczególnych województw podpis organizatora lub jego przedstawiciela.

Do wniosku należy dołączyć:

- szczegółowy regulamin imprezy – określający zasady zachowania uczestników imprezy istotne dla bezpieczeństwa ruchu drogowego
- wykaz osób odpowiedzialnych za prawidłowy przebieg i zabezpieczenie imprezy
- program imprezy – ze szczegółowym opisem trasy i podaniem odległości między poszczególnymi jej odcinkami oraz określony w minutach i kilometrach program przejazdu lub przejścia uczestników przez poszczególne miejscowości i granice województw
- plan zabezpieczenia trasy lub miejsca imprezy – określający sposoby zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas trwania imprezy
- pisemne zobowiązanie organizatora do przywrócenia do poprzedniego stanu pasa drogowego na trasie przejazdu, przejścia lub miejsca pobytu uczestników imprezy, a w przypadku uszkodzenia pasa drogowego lub urządzeń drogowych będącego następstwem imprezy – do ich bezzwłocznego naprawienia lub pokrycia kosztów tych napraw
- pisemną zgodę właściciela lasu na przeprowadzenie imprezy w razie przeprowadzenia jej na terenach leśnych
- dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej (zwolnione od opłaty skarbowej są m.in. organizacje mające status pożytku publicznego, jeżeli organizacje te składają wniosek o wydanie zezwolenia wyłącznie w związku z nieodpłatną działalnością pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Kopię wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, co najmniej na 30 dni przed planowym terminem rozpoczęcia

imprezy organizator przesyła do: właściwego ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy komendanta wojewódzkiego policji, komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej (jeżeli impreza jest przeprowadzana na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej).

Urząd właściwy do wydania zezwolenia może odmówić wydania zezwolenia w razie uzyskania negatywnej opinii policji lub odmowy uzgodnienia decyzji przez pozostałych zarządzających, a także w przypadku, gdy impreza zagraża bezpieczeństwu ruchu albo utrudni ruch drogowy na znacznym obszarze. Decyzję o odmowie lub cofnięciu wydania zezwolenia urząd zarządzający ruchem na drodze przesyła niezwłocznie do gminy.

Organizator imprezy jest zobowiązany zapewnić:

- bezpieczeństwo osobom obecnym na imprezie oraz porządek podczas jej trwania
- spełnienie wymagań określonych w szczególności w przepisach prawa budowlanego, przepisach sanitarnych, przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
- wyróżniającą się elementami ubioru służbę porządkową i informacyjną
- pomoc medyczną i przedmedyczną, dostosowaną do liczby uczestników imprezy
- odpowiednie zaplecze higieniczno-sanitarne
- drogi ewakuacyjne oraz drogi umożliwiające dojazd służb ratowniczych i policji, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej

- warunki zorganizowania łączności między podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy
- sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia działań ratowniczo-gaśniczych
- w razie potrzeby pomieszczenie dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy
- środki techniczne niezbędne do zabezpieczenia imprezy.

VI. O JAKICH RZECZACH NALEŻY PAMIĘTAĆ PODCZAS ORGANIZACJI WYDARZENIA?

1. Miejsce i zajęcie terenu, wygrodzenie, zamknięcie ulic
2. Program, czas i długość wydarzenia
3. Powiadomienie o wydarzeniu/zamknięciu ulic
4. Technika sceniczna- konstrukcje sceniczne, oświetlenie sceniczne, aparatura nagłośnieniowa, multimedia, zabezpieczenie elektroenergetyczne (agregaty)
5. Dojazd dla artystów i parking dla nich
6. Garderoby
7. Toalety za sceną
8. Oznakowanie wejść wyjść, regulaminy
9. Ochrona, Policja, Straż Miejska i inne służby
10. Certyfikaty
11. Praca na wysokości
12. Prąd

1. MIEJSCE I JEGO ZABEZPIECZENIE

a) Zajęcie terenu, zmiana organizacji ruchu

Podstawowym zadaniem przy organizacji wydarzeń plenerowych jest znalezienie właściciela terenu. Możemy zgłosić się do Wydział Geodezji Urzędu Miasta/Gminy/Starostwa Powiatowego i poprosić o wyciąg z ewidencji gruntów. Za odpowiednią opłatą, po wskazaniu celu możemy uzyskać dane adresowe właściciela. Gdy już go znajdziemy i pozyskamy zgodę możemy brać się dalej za organizację wydarzenia. Pamiętajmy, że często taką zgodę musimy dołączyć do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej.

Gdy zbliża nam czas realizacji wydarzenia, musimy przygotować się do tego, by móc swobodnie i bezpiecznie pracować na terenie imprezy. Weźmy sobie za przykład Plac Zamkowy w Lublinie, który jest pasem drogowym. Rezerwując/zajmując tą przestrzeń, składamy wiosek do Zarządu Dróg i Mostów. Jako jeden z załączników będzie schemat tymczasowej zmiany organizacji ruchu, gdyż przez plac mamy drogę przejazdową.

Warto ustawić informację o zmianach organizacji ruchu kilka dni wcześniej i wysłać informację o tym do lokalnych mediów.

Zamknięcia i ustawienie zapór/płotków najłatwiej zrobić ok. godziny 4-5 rano. ze względu, na najmniejszy ruch samochodowy. Po godz. 4 kończy też kursować komunikacja nocna.

b) Wygrozdzenie

Czemu wygrozdzenie jest takie ważne? Otóż budowa sceny lub ustawianie jakiś konstrukcji to teren budowy i musi być wygrozdzony. Jeśli ustawiamy podnośnik koszykowy również teren musi być odpowiednio wygrozdzony. Chodzi o to, żeby nikt nieupoważniony nie chodził po terenie, bo czasem zdarzają się

wypadki i dodatkowo większość firm od techniki estradowej ma zapis w umowie o ochronie i zabezpieczeniu sprzętu. Czasem by ułatwić sobie pracę, można ustawić płotki co 5-10m a między nimi rozciągnąć biało-czerwoną taśmę. Pomaga to np. w sytuacjach, gdzie często trzeba ogrodzenie przestawiać.

c) Ochrona

- Pomaga zabezpieczyć teren, by nie wchodziły osoby z zewnątrz, ale również w przypadku zamknięć ulic warto przy zaporach ustawić ochroniarzy. Często kierowcy nie respektują zakazu wjazdu, zdarza się że przestawiają zapory (nagminnie), jeżdżą po chodnikach. Ochrona w takich miejscach dodatkowo kieruje ruchem, udziela informacji i kontroluje wjazd samochodów uprawnionych. Często bywa, że mimo wytłumaczenia podwykonawcom jak mają wjechać na teren imprezy oni wybierają inną trasę, bo „GPS tak poprowadził”.

d) Informacja do Policji i Straży Miejskiej

- Warto wysłać do Straży Miejskiej i Policji informację o harmonogramie montażu, często pomoże to uniknąć mandatów za zakłócanie ciszy nocnej, choć należy pamiętać, by unikać montażu i prób dźwięku w godzinach 22.00-6.00. W polskim prawie nie ma pojęcia ciszy nocnej i ściśle określonych jej godzin, są one zwyczajowo przyjęte.
- W kodeksie wykroczeń można znaleźć przepis art. 51 § 1 w brzmieniu: „Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

2. PROGRAM, CZAS I DŁUGOŚĆ WYDARZENIA

Te dwa punkty idą w parze. Choć różnorodność programu jest ceniona, to należy pamiętać, by przez to nie wywoływać konfliktów. Kult z Kazikiem bez problemu mogą wystąpić na jednej scenie z Zenkiem Martyniukiem, ale koncert Behemotha i Arki Noego może się nie udać. Pamiętajmy jeszcze o tym co się dzieje w okolicy. Jeśli organizujemy wydarzenie związane osobami LGBT a wiemy, że w pobliżu jest lokal, do którego uczęszczają osoby o poglądach prawicowych, będziemy musieli pomyśleć o dodatkowej ochronie. Tak samo pamiętajmy, że jeśli organizujemy spektakl teatralny lub koncert muzyki klasycznej to lepiej taki koncert/spektakl ogląda się na siedząco więc przed sceną, warto ustawić ławki/krzesła. Do długości wydarzenia i programu dopasowujemy również ilość toalet, koszy, częstotliwość opróżniania koszy, ilość osób sprzątających itp.

3. POWIADOMIENIE O WYDARZENIU / ZAMKNIĘCIU ULIC

O zamknięciu ulic, montażach i samym wydarzeniu warto poinformować sąsiadów miejsca wydarzenia w postaci ulotek do skrzynek, za wycieraczki samochodów, czy komunikatów na drzwiach klatek. Część osób może chcieć gdzieś wyjechać na ten okres.

4. TECHNIKA SCENICZNA

Technikę ogólnie dzielimy na 3 podstawowe działy: scena, światło, dźwięk. Czwartą dziedziną/grupą są multimedia.

Czasem dodajemy jeszcze agregaty prądotwórcze i backline, a także choć rzadko, ale się zdarza – scenografię.

a) **Scena**, a właściwie konstrukcje sceniczne. Choć wszyscy mówimy scena, to nie jest to scena a estrada, w plenerze mamy estradę. Mówi o tym ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO z dnia 15 września 2010 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk.

„§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) estradzie – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której odbywa się widowisko, przylegającą do widowni i nieoddzieloną od niej przegrodami budowlanymi;

5) scenie – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której odbywa się widowisko, przylegającą do widowni i oddzieloną od niej przegrodą budowlaną z otworem portalowym (scenicznym);

Pomijając to rozporządzenie ogólnie mówimy o konstrukcjach scenicznych, czyli dach i podłoga (czyli zadaszona scena), FOH - front of house lub stack – potocznie zwany realizatorką lub namiotem/domkiem akustyka, stack boczny - monitorowy, rizery- blaty/stoły sceniczne na kółkach, kieszenie, wieże nagłośnieniowe, konstrukcje pod linie opóźniające, balasty, platformy dla wózkowiczów czy mediów.

b) **Oświetlenie**

Oświetlenie sceniczne wraz z generatorami dymu i mgły, wytwornicami baniek, laserami i skanerami, oświetlenie otoczenia sceny i terenu imprezy (czasem też wejść na teren imprezy), schodów sceny, doprowadzenie prądu do garderób/oświetlenie w garderobach.

UWAGA TECHNICZNA często organizatorzy wydarzeń chcą podłączyć dodatkowe urządzenia lub nośniki reklamowe (dmuchane balony, bramy itp.) Technicy sceniczni nie pozwolą podpiąć tego do instalacji zasilającej dźwięk. Łatwiej załatwić podłączenie tego pod instalację zasilającą oświetlenie, a najlepiej zapisać to w umowie/w zamówieniu, wówczas można liczyć na osobne obwody, niezależne od instalacji sceny.

c) **Nagłośnienie**

▪ System frontowy (pokrywający dźwiękiem przestrzeń przed sceną dla uczestników wydarzenia) z:

– frontfill (głośniki zapewniające nagłośnienie przed sceną)

– Outfill – system pokrywający dźwiękiem obszar po bokach sceny

– delay line - linia opóźniająca, przy dużych odległościach od sceny oprócz systemu frontowego ustawia się drugą linię nagłośnienia (np. powyżej 60 metra od sceny)

▪ System monitorowy - Monitory są ustawiane w kierunku muzyków umożliwiając im lepszą kontrolę występu poprzez słyszenie nie tylko własnego wokalu bądź instrumentu, lecz także pozostałych członków zespołu, by móc zgrać się z nimi harmonicznie i rytmicznie. Rodzaje monitorów scenicznych:

– podłogowy (typu wedge) – stosowany najczęściej jako monitor indywidualny dla muzyka;

– sidefill – monitor ustawiany po obu stronach sceny, mający za zadanie pokrycie dźwiękiem większego jej wycinka;

– drumfill – monitor przeznaczony dla perkusisty, charakteryzujący się m.in. sprawnym przenoszeniem niskich częstotliwości,

– IEM – douszny system odsłuchu indywidualnego.

d) **Multimedia** są to ekrany led, siatki led, projektory, ekrany projekcyjne z odpowiednimi mediaserwerami i sterownikami a także realizacja wideo podczas wydarzenia z miksowaniem obrazu. W obecnych czasach sterowniki do światła mają możliwość sterowania/wyświetlania obrazu poprzez specjalne mediaserwery.

e) **Agregaty prądotwórcze – generatory prądu**, pozwalają zapewnić energię elektryczną bez potrzeby podłączania się do sieci elektroenergetycznej. Są różnej mocy i różnej głośności. Najcichsze są tzw. agregaty telewizyjne. Czemu agregat a nie podłączenie do sieci? Często nie ma takiej możliwości ze względu na odległość od stacji transformatorowej lub zbyt dużego zapotrzebowania na energię. Koncerty odbywające się na Placu Zamkowym potrzebują ok. 250-400 kW. W blokach z wielkiej płyty na mieszkanie przypada 4-6kW. Czajnik elektryczny lub kuchenka mikrofalowa ma moc ok. 2kW, więc taki koncert to nawet 200 czajników elektrycznych włączonych jednocześnie, czy zasilanie dla 100 mieszkań.

f) **Backline** – to przede wszystkim instrumenty muzyczne, wzmacniacze do gitar i innych instrumentów, ale także krzesła, pulpity. Często przywożone przez samych artystów, ale nie zawsze.

g) **Scenografia** nazywana też dekokrem, plastyczna oprawa sceny. Składa się z dekoracji, rekwizytów, często też siatki i banery umieszczane na scenie.

5. DOJAZD DLA ARTYSTÓW I PARKING DLA NICH

Zdarza się, że artyści są przyzwyczajeni do luksusów i rozpieszczeni, ale trzeba pamiętać, że oni często przyjeżdżają z obcych miast, przyjeżdżają ze sprzętem/instrumentami więc należy zapewnić im parking w pobliżu sceny lub dowóz z hotelu na teren imprezy i powrót do niego. Bywa, że po koncercie ich sprzęt pakowany jest do auta i potrzebują strzeżonego parkingu dla tego auta. Instrumenty też bywają drogie i zdarzają się ich kradzieże. Jeśli jest możliwość udostępnienia jakiej przestrzeni na parking dla publiczności, zróbmy to!

6. GARDEROBY

W plenerze w zależności od rangi gwiazdy i tego co ma zapisane w riderze za garderoby mogą służyć namioty szybko rozkładane, hale namiotowe, kampery, przyczepy kempingowe lub kontenery. Hale, kampery, przyczepy i kontenery mogą być klimatyzowane. Namioty i hale z podłogą lub bez. Ważne, by zapewnić artystom możliwość przebrania się, zostawienia rzeczy na czas koncertu czy prób. Dokładne wytyczne co do wielkości, ilości i wyposażenia garderoby każdej gwiazdy otrzymamy od niej, jej menagera, tour menagera lub dostaniemy jako załącznik do umowy.

7. TOALETY ZA SCENĄ

Jedna ważna zasada, jeśli ustawia się gdzieś ludzi, trzeba dać im możliwość skorzystania z toalety. Jeśli nie ma gdzieś w pobliżu WC, z którego w godzinach pracy technicy/obsługa i ochrona mogliby skorzystać, ustawmy im toaletę przenośną. W budżecie wydarzenia nie będzie to duża kwota

W riderach możemy się spotkać z zapisami o wyłączności do toalety. Pamiętajmy również o dostosowaniu ilości toalet za sceną do ilości ludzi, którzy się tam znajdują. Jeśli mamy 4 techników i 5 artystów to 1 toaleta może wystarczyć, ale już przy 20 osobach będzie za mało.

Mówiąc o toaletach na imprezy wszyscy od razu myślą o tzw. „toitojkach”. W kamperach czy przyczepach kempingowych też są toalety, więc artyści mogą z nich korzystać. Czasem stawiane są też kontenery sanitarne, ale one potrzebują zbiornika na fekalia lub odpływu do studzienki kanalizacyjnej (pamiętamy, że jest kanalizacja burzowa i ściekowa, za spuszczenie ścieków do kanalizacji burzowej grożą wysokie kary), podłączenia do wody i prądu. Dla artystów można ustawić przyczepki sanitarne, które są co raz popularniejsze a są tańsze niż kontener. Ciekawą opcją są WC używane na planach filmowych, znajdują się one na samochodach, mają zamknięty obieg, wymagają tylko podłączenia do prądu. Oczywiście mają ograniczenia w postaci wielkości zbiornika na wodę i fekalia, ale mamy do czynienia z toaletą z normalną muszlą, spłuczką i umywalką. Wynajem często jest z obsługą, która co jakiś czas sprzątnie, dołoży papiery czy mydła.

8. OZNAKOWANIE WEJŚĆ WYJŚĆ, REGULAMINY

Na terenie wydarzenia wszystkie wejścia/wyjścia, drogi ewakuacyjne powinny być oznaczone i drożne, tak samo jak drogi dojazdowe, czy miejsca ustawienia gaśnic. Takie tabliczki z piktogramami możemy sobie wydrukować lub kupić gotowe w sklepach z zaopatrzeniem BHP. Pamiętajmy również o umieszczeniu regulaminów imprez i terenu/obiektu przy wejściu

na teren wydarzenia. Regulaminy musi podpisać organizator. Wzory można znaleźć w Internecie. Jeżeli robimy wydarzenie np. w parku miejskim to regulamin terenu/obiektu powinniśmy uzyskać od zarządcy parku/z urzędu miasta/gminy. Jeśli jest taki zatwierdzony regulamin to nie możemy go sami tworzyć.

W regulaminach imprezy dobrze jest zamieścić zapis, który mówi, że wchodząc na teren wydarzenia osoba wyraża zgodę na utrwalanie i powielanie swojego wizerunku.

Przykład:

„2.Przebywanie na terenie Imprezy jest jednoznaczne z akceptacją niniejszego Regulaminu.

3.Uczestnik Imprezy jest zobowiązany do zapoznania się i przestrzegania Regulaminu Stadionu Narodowego w Warszawie.

4.Impreza będzie rejestrowana i fotografowana dla potrzeb dokumentacyjno – promocyjnych Stowarzyszenia Polski Związek Futbolu Amerykańskiego, zwanego dalej „Organizatorem”. Uczestnictwo w Imprezie jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na wykorzystanie wizerunku w materiałach filmowych i fotograficznych.”

Przy montażach warto zadbać o jakiś plakat lub informację, co w tym miejscu i kiedy będzie się działo. 50 % mniej ludzi będzie się pytało techników i ochrony.

9. OCHRONA, POLICJA, STRAŻ MIEJSKA, ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

a) **Ochrona** – organizator zapewnia bezpieczeństwo, więc musi zadbać o to by ktoś nad tym czuwał. W imieniu

organizatora podczas imprez masowych odpowiada kierownik do spraw bezpieczeństwa. Jeżeli nie organizujemy imprezy masowej możemy mieć kierownika ochrony lub tylko pracowników. Tylko przy imprezach masowych mamy do czynienia z służbą informacyjną i porządkową. Przy imprezach nie będących masowymi w rozumieniu ustawy oraz przed i po masówce mamy do czynienia pracownikami ochrony kwalifikowanymi lub nie. Chodzi tu o odpowiednie przeszkolenie i wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej prowadzoną przez Komendę Wojewódzką Policji w każdym z województw. Mogą być ochroniarze bez tego wpisu. Pracownicy ochrony otrzymują legitymację od swojego pracodawcy- agencji ochrony. Pamiętajmy, że agencja ochrony musi posiadać stosowną koncesję.

Przy ustalaniu grafiku pracy ochrony, ochroniarzy ustawiamy parami, jak jeden będzie musiał udać się za potrzebą to drugi przypilnuje.

Przy organizacji pracy ochrony musimy też odpowiednio określić wartość obiektu jaki mają ochraniać, by dopasować siły. Gdy mamy scenę z wyposażeniem i całość kosztuje kilka milionów zł to nie postawimy dwóch ludzi tylko więcej. Gdy mamy koncert, a agregat prądowórczy stoi za rogiem budynku, to warto postawić przy nim człowieka, bo może agregatu nikt nie ukradnie, ale może odpiąć przewód lub wcisnąć awaryjny wyłącznik i wówczas impreza może zostać przerwana.

Pamiętamy również o tym, by zamawiając ochronę zadbać o kierowników liniowych i kierownika głównego. Dzięki temu ułatwiamy sobie pracę.

Kolejna rzecz – ochrona jest oczami i uszami organizatora, czasem też ustami. Jeśli coś się będzie działo w pierwszej kolejności widz/uczestnik wydarzenia zwróci się do pracownika ochrony, dlatego dajmy im odpowiednie narzędzia pracy, np. ulotki z programem wydarzenia, by mogli się z nim zapoznać, albo gdy ktoś zapyta o program – mógł do przekazać. Przez ochronę często informacja dużo szybciej może dotrzeć do organizatora np. dzięki komunikacji radiowej lub na zasadzie pracownik dzwoni do kierownika ochrony a ten do organizatora. Tak samo warto wyposażyć ochronę w łączność z zabezpieczeniem medycznym.

b) **Policja** – nie może wejść/interweniować na terenie imprezy masowej. Policja może wejść i dokonać interwencji na terenie imprezy masowej tylko i wyłącznie po otrzymaniu pisemnej zgody kierownika ds. bezpieczeństwa. Wiąże się to przeważnie z przerwaniem i zakończeniem imprezy przed czasem. Organizator nie ma w tym momencie nic do powiedzenia. Zgoda albo brak zgody organizatora na wejście Policji nie ma tu znaczenia, liczy się tylko i wyłącznie kierownik ds. bezpieczeństwa, czyli dostaje on w swoje ręce bardzo duże uprawnienia, gdyż może nam przerwać imprezę w każdej chwili. Pamiętajmy, że często kierownika „daje nam” agencja ochrony, więc będzie dbał o interesy agencji a nie organizatora.

Policja jest często bardzo pomocna na terenie otaczającym naszą imprezę. Może kierować ruchem, pełnić funkcję prewencyjną czy interweniować w różnych przypadkach. Kolejna rzecz w jakiej pomaga Policja to znalezienie właściciela pojazdu. Np. na Placu Zamkowym pozostał samochód, który przeszkadzał w montażach, więc sprawa została zgłoszona do oficera dyżurnego, przyjechał patrol

Policji i w bazie pojazdów znalazł dane właściciela, często podawane są tam też numery telefonów. Jeśli nie ma numeru to potrafią wysłać patrol pod adres właściciela.

c) **Straż Miejska** – ma dużo mniejsze możliwości niż Policja. Przede wszystkim nie może kierować ruchem, ale ustawienie ich za znakiem zakazującym wjazd często bardzo pomaga. Też pomagają zlokalizować/namierzyć właściciela pojazdu, ale oni mają dostęp tylko do bazy danych pojazdów zarejestrowanych w danym mieście i to w godzinach pracy urzędu. SM pomaga również przy nielegalnym handlu i dzikich wystawcach. Tu też mają ograniczone możliwości: mogą wystawić mandat, wnioskować o naliczenie opłaty za zajęcie terenów miejskich bez odpowiedniej zgody, ale również skonfiskować towar.

d) **Zabezpieczenie medyczne** – obowiązkowe jest tylko przy imprezach masowych. O zabezpieczeniu medycznym mowa też jest przy organizacji widowisk teatralnych, ale tam głównie przy niebezpiecznych pokazach. Jednak ze względu na wielkość imprezy albo długość jej trwania bardzo często organizatorzy decydują się na wynajem zespołu ratownictwa medycznego. Bardzo często też na planach filmowych pojawiają się medycy.

10. CERTYFIKATY I ATESTY

wszystkie urządzenia i przedmioty użytkowane podczas wydarzeń muszą posiadać atesty lub certyfikaty. I tak po kolei:

- scena/namioty/hale namiotowe – atest trudnopalności plandek, sklejek, siatek i scenografii, gdy scenografia nie

ma musimy wynająć odpowiednią firmę, która pokryje nam wszystko odpowiednim preparatem i wyda atest trudnopalności. Bez tego Straż Pożarna nie wyda nam pozytywnej opinii do imprezy masowej.

- scena/namioty/hale namiotowe/konstrukcje sceniczne – obliczenia statyczne, atesty wytrzymałości/nośności – są to dokumenty, które potwierdzają, że dana konstrukcja nie zawali się pod obciążeniem urządzeń jakie na niej powiesimy lub pod obciążeniem wiatru, deszczu czy śniegu. Taki certyfikat mówi nam, że dana konstrukcja jest dopuszczona do użytku i ma jakieś wartości graniczne dla obciążenia, czy podmuchów wiatru, np. dla scen zadaszonych budowanych z kratownic (trawersów) maksymalne podmuchy wiatru to 75 km/h, jeśli podmuchy są mocniejsze należy przerwać imprezę i ewakuować osoby ze sceny i z bezpośredniego otoczenia.
- urządzenia elektryczne wysokiej mocy/rozdzielnie – muszą posiadać certyfikat wydany przez producenta
- krzesła, stoły, leżaki, praktycznie wszystko powinno mieć certyfikat bezpieczeństwa lub certyfikat zgodności – są to nadrukowane na tabliczce znamionowej lub naklejce litera B w trójkącie lub CE.

Operator wózka widłowego musi mieć kurs ukończony i badania takie jak kierowcy zawodowi. By móc pracować przy prądzie, potrzebne są uprawnienia elektryczne. Dokładniej nazywa się to Świadectwo Kwalifikacji. Jeśli wydarzy się jakiś wypadek podczas pracy, a pracownik nie będzie miał wymaganego prawem dokumentu/uprawnienia/świadectwa kwalifikacji to odpowie za to pracodawca i pracownik. A jeśli taki wypadek wydarzy się na imprezie możemy mieć taką

sytuację, że prokurator nam zamknie imprezę jeszcze przed jej rozpoczęciem, więc często trzeba bardzo rygorystycznie do tego podchodzić.

11. PRACA NA WYSOKOŚCI

Pracą na wysokości w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Pracy oraz Polityki Społecznej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.

Do pracy na wysokości nie zalicza się pracy na powierzchni, niezależnie od wysokości, na jakiej się znajduje, jeżeli powierzchnia:

- osłonięta jest ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oknami oszklonymi,
- wyposażona jest w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.

Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy, lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą i krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób.

Przy pracy podczas imprez bardzo często mamy do czynienia z pracą na wysokości. Jeżeli mamy pracować na wysokości

powinniśmy posiadać aktualne badania do pracy na wysokości i być wyposażonym w środki ochrony indywidualnej (kask zapinany pod brodą z czterema punktami mocowań paska, szelki, kamizelka odblaskowa, lina robocza i bezpieczeństwa z samoblokującym się systemem zapobiegającym upadkowi pracownika w przypadku utraty przez niego kontroli nad swoimi ruchami). Pamiętajmy, że podczas pracy na wysokości człowiek musi być cały czas przypięty, nie może być takiej sytuacji, że wchodząc po rusztowaniu, człowiek odpiną się w jednym miejscu i pozostaje nieprzypięty do momentu ponownego przypięcia – powinien mieć tzw. V-lonżę, czyli dwie liny, dzięki czemu odpinając jedną jest przypięty drugą, odpiąć drugą może dopiero w przypadku przypięcia pierwszej.

Jeśli mamy taki wypadek to oprócz karetki przyjeżdża też Policja, spisuje osoby kierujące pracami. Może się zdarzyć, że przyjedzie Państwowa Inspekcja Pracy, Nadzór Budowlany, mogą nam zablokować możliwość dalszych prac, czyli uniemożliwić przeprowadzenia wydarzenia.

12. PRĄD Z SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ

W wielu miejscach w centrach miast remontując przestrzeń często myśli się o wydarzeniach i montuje ukryte pod ziemią studnie z przyłączami prądowymi. Jest to dobre rozwiązanie, często płaci się wówczas za zużyty prąd oraz ewentualnie za podłączenie/odłączenie. Agregat jest najprostszym rozwiązaniem podłączenia prądu w miejscu gdzie nie ma go tyle ile nam potrzeba, ale czasem jest to nieoptyczne, np. gdy potrzebujemy prądu przez 24h/dobę przez kilka dni. W takiej

sytuacji można podłączyć się do sieci elektroenergetycznej i pobierać prąd z sieci. Żeby podłączyć się do sieci trzeba mieć przygotowaną szafę elektryczną, która ma odpowiednie certyfikaty i parametry oraz możliwość zamontowania licznika. Można takie wypożyczyć. Potrzebujemy też elektryka z uprawnieniami elektrycznymi budowlanymi, jeśli już to mamy to co dalej? Przechodzimy przez procedurę bardzo podobną do podłączenia prądu do nowo wybudowanego domu:

- a) Musimy udać się do PGE Dystrybucja, do punktu obsługującego rejon, gdzie będzie odbywała się impreza. Należy zabrać ze sobą dokument potwierdzający możliwość korzystania z terenu (np. zgoda na zajęcie terenu, umowa najmu terenu itp.), dokument tożsamości oraz podstawę do reprezentowania podmiotu, który będzie płacił za podłączenie i pobór prądu (jeśli to nasza firma to wyciąg z KRS lub CEIDG lub pełnomocnictwo). W PGE składamy wniosek o wydanie warunków na przyłączenie do sieci, we wniosku wpisujemy jaki będzie prognozowany pobór, adres miejsca poboru oraz moc jaką chcemy pobierać (ilość KW – kilowatów). Ilość kilowatów jest o tyle ważna, że uzależniony od niej jest koszt przyłączenia.
- b) Otrzymujemy po kilku dniach/tygodniach informację, że są „warunki” lub otrzymujemy je pocztą razem z umową przyłączenia i kalkulacją kosztów przyłączenia. Możliwe jest, że nie otrzymamy warunków na taką moc przyłączeniową, na jaką wnioskowaliśmy. Jest to uwarunkowane możliwościami sieci. Podpisujemy umowę i przekazujemy ją do PGE, tam gdzie składaliśmy wniosek.

- c) Czekamy na podpisanie umowy ze strony PGE i wystawienie faktury za przyłączenie, gdy ją dostaniemy, musimy ją opłacić przed złożeniem kolejnych dokumentów.
- d) Na podstawie „warunków przyłączenia” osoba posiadająca uprawnienia elektryczne budowlane przygotowuje nam dokumentację przyłącza – musimy znaleźć sobie taką osobę. Razem z potwierdzeniem płatności składa dokumentację do tego samego PGE.
- e) Po zweryfikowaniu dokumentów zostaje wystawiony „certyfikat”.
- f) Z „certyfikatem” oraz dokumentami jakie potrzebne nam były do wniosku o warunki udajemy się do PGE Obrót, by podpisać umowę na dostarczenie energii elektrycznej. Umowy na moc powyżej 60 KW nie są robione od ręki, trzeba poczekać kilka dni.
- g) Po podpisaniu umowy PGE Obrót przekazuje informację do PGE Dystrybucja. PGE Dystrybucja umawia się z naszym elektrykiem na podłączenie szafy i zamontowanie licznika.
- h) Wszystko zostaje zamontowane i korzystamy.
- i) Dajemy znać naszemu elektrykowi, że można odłączać, on kontaktuje się z PGE Dystrybucja na odłączenie.
- j) Dostajemy faktury i płacimy.

VII. SŁOWO NA ZAKOŃCZENIE

Organizacja wydarzeń bywa bardzo zawiła i skomplikowana, jednak są osoby, które nie wyobrażają sobie innej pracy. Jest to zajęcie wymagające dobrej organizacji pracy i umiejętności dobrego zarządzania czasem i pracy pod presją. Podstawy prawne

cały czas się zmieniają, są nowelizowane. Do tego dochodzą uwarunkowania związane z np. z pandemią koronawirusa, przez co świat wydarzeń został obciążony dodatkowymi obostrzeniami. Organizatorzy zostali zmuszeni do przygotowania dodatkowych regulaminów, które musiały być zatwierdzone przez Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne, rejestracji uczestników i zbierania oświadczeń o stanie zdrowia, zapewnienia płynów dezynfekujących i ograniczenia liczby uczestników. Część wydarzeń w nowej rzeczywistości nie mogła się odbyć, została odwołana lub przeniesiona. Zmiany i nowe obostrzenia w żaden sposób nie zmniejszają ilości pracy organizatorów. Obowiązków przybywa. Jednak satysfakcja z dobrze wykonanej pracy oraz widok zadowolonej publiczności potrafi wynagrodzić wysiłek. Opis zmian w organizacji wydarzeń w dobie pandemii nie ma najmniejszego sensu, gdyż zmiany są tak dynamiczne, że wytyczne dziś mają się nijak do wytycznych, które będą jutro. Praktycznie w każdej większej instytucji kultury, która organizuje wydarzenia w plenerze pracuje osoba, która w mniejszym lub większym stopniu posiada wiedzę i doświadczenie, by część pisanej pracy przy organizacji wydarzeń wziąć na swoje barki. Część osób chętnie dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem, wystarczy poszukać takiej osoby.

TOMASZ KULCZYŃSKI

Pracownik Warsztatów Kultury w Lublinie. Współpracował z wieloma organizacjami, instytucjami i firmami w Lublinie i poza nim, zbierając cenne doświadczenie podczas organizacji takich wydarzeń jak Jarmark Jagielloński, Noc Kultury, Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej OPEN CITY / OTWARTE MIASTO, Festiwal Inne Brzmienia, Kercelak na Chłodnej – największy jarmark w Warszawie, Festiwal Książki Słuchanej w Szczecinie, Bałtyk Festiwal Media i Sztuka w Darłowie.

WYDAWCA

SPOTKANIA
KULTUR

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubelskie

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021.

PATRONAT HONOROWY

Patronat Marszałka
Województwa Lubelskiego
Jarostawa Stawiarskiego